

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Nauk Społecznych Instytut Filozofii
Studia Podyplomowe: Etyka Nauczycielska

ZASADY I INSTRUKCJE DOTYCZĄCE PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

Rok studiów: I, II / studia podyplomowe
Liczba godzin: 150
Miejsce praktyk: szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne

W czasie odbywania praktyki pedagogicznej i metodycznej bezpośrednim zwierzchnikiem studenta jest opiekun praktyki wyznaczony przez Dyрекcję Szkoły. Student zobowiązany jest do odbycia praktyki zgodnie z ustalonym programem oraz do przestrzegania zasad odbywania praktyki określonych przez uczelnię. Na żądanie Szkoły, w której student odbywa studencką praktykę pedagogiczną i metodyczną, Uczelnia może go odwołać, jeżeli naruszy on w sposób rażący dyscyplinę pracy. Na terenie Szkoły student podlega przepisom i regulaminom tam obowiązującym. Student - praktykant powinien być obecny w szkole w godzinach pracy szkolnego opiekuna, nie mniej niż 18 godzin tygodniowo. W czasie trwania praktyki ciągłej studenci podlegają obowiązkowej dyscyplinie pracy (z wyłączeniem kierowania ich na lekcje w zastępstwie za nieobecnych nauczycieli), dlatego prosimy o planowe, wszechstronne i konkretne zatrudnienie praktykantów na zasadach obowiązujących wszystkich nauczycieli (np. przy pełnieniu dyżurów, projektowaniu i wykonywaniu pomocy dydaktycznych, konsultacjach z rodzicami i młodzieżą itp.). Student ma możliwość wyboru szkoły ze względu na miejsce, mogą to być szkoły w Poznaniu wskazane przez uczelnię lub szkoły w stałym miejscu zamieszkania studenta.

Organizacja i przebieg praktyki

Praktyka realizowana jest etapowo:

I etap: 30 godz. - praktyka obserwacyjna (10 godz. w szkole podstawowej, 10 godz. w gimnazjum, 10 godz. w szkole ponadgimnazjalnej) w ciągu II semestru na IV (30 godz. dydaktycznych).

Zaliczenie I etapu odbywa się na podstawie: obecności na lekcjach obserwowanych, aktywnej oceny obserwowanych lekcji, pisemnego podsumowania I etapu praktyk przez studenta w dzienniczku (wypełnienie arkuszy obserwacyjnych lekcji, uzupełnionych własnymi refleksjami i uwagami). Zaliczenie I etapu praktyki (30 godz.) w indeksie.

II etap: 120 godz. – praktyka pedagogiczna po II semestrze studiów: 4 tygodnie.

Studenci odbywają praktykę pod kierunkiem dyplomowanego lub mianowanego nauczyciela nauczającego w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej (po 40 godzin w każdym typie szkoły). Podział godzin:

30 godz.: samodzielne przeprowadzenie lekcji z zakresu etyki, filozofii i edukacji filozoficznej

40 godz.: aktywny udział na zajęciach lekcyjnych - pomoc nauczycielowi, obserwacja uczestnicząca

20 godz. udział w życiu szkoły: obejmuje:

- 10 godz. aspekty psychologiczno-pedagogiczne (studenci obserwują podane przez specjalistów aspekty – 5 godz. z zakresu psychologii i 5godz. z zakresu pedagogiki i piszą refleksję na wybrany temat z każdej dziedziny).
- 10 godz. uczestniczenie w zajęciach pozalekcyjnych i kołach zainteresowań, udział w okolicznościowych świętach i imprezach szkolnych.

30 godz. opracowanie sprawozdania z praktyk i konspektów przeprowadzonych lekcji

Czas trwania praktyki: 6 tygodni w trybie ciągłym, czyli rocznie 150 godz. lekcyjnych.

4 tygodnie w **szkole podstawowej** (pensum 18godz. X 4 tyg. = **42 godz.**)

3 tygodnie w **gimnazjum** (pensum 18 godz. X 3 tyg. = **54 godz.**)

3 tygodnie w **liceum** (pensum 18 godz. X 3 tyg. = **54 godz.**)

1. W przeddzień praktyki lub w dniu jej rozpoczęcia student zgłasza się u Dyrektora Szkoły, celem skierowania do nauczyciela-opiekuna.

2. Harmonogram praktyk

W pierwszym dniu praktyki należy przygotować jej harmonogram, uwzględniający wielowymiarowe poznanie pracy w szkole, m. in.:

a) organizację pracy i zwyczaje panujące w szkole (dyscyplina, zapoznanie z nauczycielami, sposób odnoszenia się do uczniów);

b) charakterystykę klas (środowisko, pilność, zachowanie itp.);

c) plan praktyki, w którym należy uwzględnić:

- hospitacje lekcji opiekuna praktyki i innych nauczycieli;

- hospitacje innych przedmiotów;

- lekcje własne studenta;

- udział w zajęciach pozalekcyjnych oraz zebraniach rady pedagogicznej i innych.

Plan praktyki powinien być tak ułożony, aby studenci mogli zapoznać się praktycznie z różnymi typami lekcji z każdego z działów programu nauczania etyki, edukacji filozoficznej i wiedzy o społeczeństwie.

3. Hospitacje zajęć i ich omówienie

Zaleca się w pierwszym tygodniu zaplanowanie większej liczby godzin hospitowanych. Omawianie hospitowanych lekcji powinno odbywać się każdego dnia na podstawie notatek studenta. Praktykanta należy wdrażać do krytycznego obserwowania lekcji oraz wskazywać różne możliwości realizowania zadań dydaktycznych (metody, techniki kształcenia i typy lekcji). Należy omówić tematykę lekcji przypadających na dzień następnej lekcji, aby praktykant mógł przygotować się do hospitowanych lekcji. Praktykant prowadzi arkusze obserwacji lekcji.

4. Prowadzenie lekcji

Na dalszym etapie praktyk student samodzielnie przeprowadza lekcje na podstawie przygotowanego konspektu (scenariusza), który powinien być zatwierdzony przez nauczyciela-opiekuna najpóźniej w przeddzień zaplanowanych zajęć. Tematy lekcji prowadzonych samodzielnie student winien otrzymywać wcześniej, by mógł się do nich przygotować. Każda lekcja powinna być omówiona z nauczycielem-opiekunem. Lekcja przygotowana przez studenta powinna być zgodna z planem pracy nauczyciela. Jednocześnie jednak należy pozostawić praktykantowi swobodę w zakresie sformułowania tematu oraz organizacji toku lekcji i wyboru metod. Każda lekcja prowadzona przez studenta powinna być hospitowana przez nauczyciela-opiekuna. Po przeprowadzonej lekcji student powinien ustosunkować się do uwag nauczyciela i dokonać własnej samooceny. Wskazane jest, aby student zakończył praktykę lekcją pokazową przed komisją w składzie np. opiekun – nauczyciel etyki/wiedzy o społeczeństwie, dyrektor szkoły, inni nauczyciele. Ocena tej lekcji winna znaleźć się w opinii o pracy studenta.

5. Uczestniczenie w pełni życia szkoły – zgodnie z zaleceniami dyrektora szkoły czy nauczyciela-opiekuna praktyki (niewskazany jest wysyłanie samego studenta z dziećmi poza teren szkoły).

6. Zapoznanie się z dokumentacją dotyczącą szkoły (dziennik szkolny, programy nauczania, plany, arkusze ocen, rozkłady materiału).

7. Prowadzenie dzienniczka praktyk

Praktykanci powinni codziennie wypełniać dziennik praktyk. Ich uwagi dotyczące hospitowanych lekcji muszą w sposób zwięzły ujmować najważniejsze elementy, jak: cele dydaktyczne, temat, metody i ich efektywność oraz refleksję o tym, czego nauczył się na tej lekcji. Opiekun powinien potwierdzić to swoim podpisem.

8. Zakończenie praktyk w szkole

Prosimy, aby opinia o pracy praktykanta była zindywidualizowana, wyczerpująca i odzwierciedlała jego rzeczywiste osiągnięcia i braki. Należy uwzględnić w niej przede wszystkim:

- przygotowanie przedmiotowe i dydaktyczne do zawodu;

- staranność wykonania powierzonych prac;

- postawę wobec uczniów i pracowników szkoły;

- frekwencję na zajęciach i punktualność.

Opinię prosimy sformułować na oddzielnym arkuszu wg wzoru i opatrzyć pieczęcią szkoły oraz podpisami dyrektora i opiekuna praktyk tak, aby student mógł się nią posługiwać przy ubieganiu się o pracę. Opinia jest także podstawą do zaliczenia praktyki.

9. Zaliczenie praktyki

Na podstawie złożonej dokumentacji z praktyk wpis w indeksie i podpis nauczyciela akademickiego.

Cele praktyki w szkole:

Student ma obowiązek odbycia 150 godzin praktyk szkolnych w trzech typach szkół: szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne. Zaleca się, aby student miał możliwość porównania doświadczeń pracy z uczniami szkoły podstawowej i młodzieżą gimnazjalną oraz ponadgimnazjalną. Praktyka pedagogiczna ma być systematyczną pracą studenta w szkole pod kontrolą i opieką nauczyciela. Praktykant powinien wdrażać się do świadomego i kontrolowanego działania poprzez: analizę sytuacji dydaktyczno-wychowawczych w klasie i szkole; praktyczną analizę podstaw programowych i odpowiednich programów nauczania; planowanie zajęć oraz opracowywanie konspektów prowadzonych lekcji. Zajęcia lekcyjne, które student mógłby hospitować i samodzielnie przeprowadzić to:

- zajęcia w ramach przedmiotów: etyka, filozofia, religia/religioznawstwo
- ścieżka międzyprzedmiotowa – edukacja filozoficzna,
- zajęcia z przedmiotów, które zawierają w swoim programie treści z zakresu filozofii, etyki czy religioznawstwa (np. język polski, wiedza o społeczeństwie, historia).

Cele praktyk pedagogicznych:

- Poznanie organizacji pracy różnych typów szkół i placówek oświatowych
- Zaznajomienie się z całokształtem pracy nauczyciela etyki;
- Zastosowanie zdobytej wiedzy z zakresu pedagogiki ogólnej oraz metodyki nauczania filozofii i etyki, dotyczącej prowadzenia lekcji, umiejętności metodycznych i wychowawczych nauczyciela
- Kształtowanie umiejętności niezbędnych w pracy nauczyciela - pedagoga,
- Gromadzenie doświadczeń w organizowaniu samodzielnej pracy z młodzieżą
- Nabycie umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć
- Nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji zajęć i jej dokumentowania;
- Nabycie umiejętności analizy pracy nauczyciela i uczniów podczas wspólnego omawiania praktyk przez opiekunów praktyk i studentów
- Nabycie umiejętności analizy własnej pracy i jej efektów oraz pracy uczniów
- Weryfikowanie wiedzy przedmiotowej, metodycznej, pedagogicznej i psychologicznej w praktyce szkolnej

Zadania studenta praktykanta:

A) praktyka ogólna - pedagogiczna:

hospitacja zajęć w zakresie następujących dziedzin:

- praca wychowawcy klasowego (np. lekcje wychowawcze, imprezy klasowe, wycieczki, pozalekcyjne formy działalności klasy itp.);
- działalność organizacji uczniowskich (np. samorząd szkolny, organizacja harcerska i inne kółka zainteresowań);
- praca opiekuńcza (np. praca psychologa i pedagoga szkolnego, zajęcia w świetlicy itp.);

samodzielne przeprowadzenie działań w każdej z wymienionych wyżej dziedzin (np. co najmniej 1 lekcja wychowawcza, 1 zajęcia reedukacyjne itp.).

B) praktyka dydaktyczna

- hospitacja lekcji z etyki, filozofii, edukacji filozoficznej, wiedzy o społeczeństwie
- przygotowanie i przeprowadzenie co najmniej : 15 lekcji w szkole podstawowej; 15 lekcji w gimnazjum, 15 lekcji w liceum; w tym cykl poświęcony większej jednostce metodycznej, np. blok zagadnień etyczno-filozoficznych; poprawianie pracy klasowej jednej klasy oraz przygotowanie pisemnej analizy wyników i opracowanie wniosków w formie konspektu lekcji poświęconej poprawie tejże pracy klasowej;
- przejrzanie zeszytów przedmiotowych jednej klasy i innych wytworów pracy uczniów;

Zaliczenie praktyk przez szkolnego opiekuna praktyk (nauczyciel mianowany lub dyplomowany) na podstawie:

- systematycznie prowadzonego dzienniczka praktyk pedagogicznych – podpis nauczyciela – szkolnego opiekuna praktyk , potwierdzony przez Dyrektora Szkoły

- sprawozdania (uwagi i wnioski praktykanta o organizacji, programie i warunkach praktyki) - podpis nauczyciela
- przygotowanych konspektów przeprowadzonych lekcji (minimum 30 konspektów zajęć) - podpis nauczyciela
- podsumowania wykonanych zadań praktykanta ujętych w harmonogramie praktyk - opinia o praktykancie z oceną wystawioną przez nauczyciela

Zaliczenie praktyk przez uczelnianego opiekuna praktyk

Student zobowiązany jest do złożenia dokumentacji akademickiemu opiekunowi praktyk pedagogicznych **w ciągu 14 dni** od zakończenia praktyki. Po tym terminie dokumenty nie będą przyjmowane, a praktyka nie będzie zaliczona.

Student powinien dostarczyć:

- dzienniczek praktyk pedagogicznych prowadzonych w danej szkole pod opieką nauczyciela – opiekuna praktyk, z wypełnioną pierwszą stroną, zawierającą daty rozpoczęcia i zakończenia praktyki potwierdzone podpisami nauczyciela – szkolnego opiekuna praktyk i Dyrektora Szkoły;
- harmonogram praktyki – zestawienie prowadzonych i hospitowanych lekcji oraz innych czynności i zadań wykonywanych podczas praktyki
- sprawozdanie ze zrealizowanych praktyk (uwagi i wnioski praktykanta o organizacji, programie i warunkach praktyk, opinia własnych postępów i problemów w zdobywaniu doświadczenia pedagogicznego: merytorycznego i wychowawczego) – podpisane przez nauczyciela
- opinia o praktykancie z oceną wystawioną przez nauczyciela
- konspekty przeprowadzonych lekcji w trakcie praktyk szkolnych wraz z opinią nauczyciela – opiekuna praktyk w szkole (minimum 30 lekcji – 30 konspektów zajęć)
- ewentualne inne materiały zebrane i wykonane w czasie praktyki, np. przykładowy plan pracy, samodzielne projekty pomocy dydaktycznych, interesujące prace wykonane przez uczniów, egzemplarze gazetek szkolnych itp.

Prosimy Dyрекcję Szkoły oraz nauczycieli opiekunów o czytelne i skrupulatne wypełnienie umów, rachunków oraz formularza ZUS. Nieprzekazanie w terminie 30 dni (od zakończenia praktyki przez studenta) poprawnie wypełnionych formularzy rozliczenia finansowego spowoduje niewypłacenie wynagrodzenia za opiekę nad praktykantami.

Komplet dokumentów dla nauczycieli - szkolnych opiekunów praktyk (druki do pobrania na stronie internetowej IF UAM): umowa zlecenie (2 egz.) , rachunek do umowy (1 egz.), formularz ZUS ZZA (1 egz.) prosimy przesłać na adres Instytutu Filozofii

Nasz adres: Instytut Filozofii UAM

Zakład Dydaktyki Filozofii i Nauk Społecznych

ul. Szamarzewskiego 89c 60–569 Poznań

telefon: sekretariat IF bud C; (061) 829 22 80, tel/fax (06)1 829 21 47

kontakt z opiekunem praktyk: damichal@amu.edu.pl, pok. 41 bud C tel. 61 829 22 91

Przyjąłem/am do wiadomości

.....
(podpis studenta - praktykanta)

.....
(podpis nauczyciela-opiekuna praktyki w szkole)

Opiekun praktyk pedagogicznych
Wydział Nauk Społecznych
Instytut Filozofii

dr Danuta Michałowska